

Dosar nr.11318/3/2012
(1929/2013)

ROMANIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A III A CIVILĂ ȘI PENTRU CAUZE CU MINORI ȘI DE FAMILIE

DECIZIA CIVILĂ NR. 301 A
Ședința publică din 27.11.2013
Curtea constituită din:

Președinte	-	Mădălina Gabriela Rădulescu
Judecător	-	Andreea Doris Tomescu
Grefier	-	Elena Cerbeanu

Pe rol se află pronunțarea asupra apelului declarat de apelanta pârâtă Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. – Direcția Regională de Drumuri și Poduri Brașov, împotriva sentinței civile nr.830 din 12.04.2013, pronunțate de Tribunalul București – Secția a IV-a Civilă, în contradictoriu cu intimata reclamantă Ghegelu E. Georgiana-Elena.

Cauza are ca obiect acțiune civilă pentru pretenții – daune morale.

Dezbaterile în cauză au avut loc în ședința publică din 13 noiembrie 2013, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta.

Pentru a da posibilitate părților să depună concluzii scrise și având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea a amânat pronunțarea la data de 20 noiembrie, apoi la 27 noiembrie 2013, când a decis următoarele:

CURTEA

Asupra apelului civil de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București – Secția a IV-a Civilă la data de 06.04.2012, sub nr. 11318/3/2012, reclamanta Ghegelu E. Georgiana Elena a chemat în judecată pârâta Compania Națională de Drumuri Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A., solicitând instanței ca prin hotărârea ce se va pronunța să se dispună obligarea acesteia la plata sumei de 1.000.000 Euro (un milion euro), echivalent în lei - curs BNR la data plății cu titlu de daune morale; obligarea pârâtei la plata tuturor cheltuielilor de judecată ocazionate de acest litigiu.

În motivarea cererii, s-a arătat că la data de 26.12.2006, pe DN 13, la KM 34 din județul Brașov s-a produs un accident de circulație în urma căruia

reclamanta a suferit vătămări grave constând în pierderea membrului superior și alte afecțiuni secundare, diagnosticul fiind: amputație 1/3 superioară braț drept PSH drept Capsulita retractilă, scolioază dorso-lombară secundară.

S-a format dosarul penal cu nr. unic 11393/P/2008 la Parchetul de pe lângă Judecătoria Brașov, efectuându-se cercetări privind săvârșirea infracțiunii prevăzută și pedepsită de dispozițiile art. 184 alin. 2 și 4 Cod Penal.

În cauză s-a efectuat o expertiză tehnică auto judiciară de către ing. Toma Otelea având ca obiective: stabilirea dinamicii producerii accidentului rutier din data de 26.12.2006 și stabilirea locului unde a avut loc impactul; stabilirea vitezei de deplasare a autovehiculului condus de învinuitul Ion Ionuț Claudiu în momentul premergător accidentului și în momentul accidentului; posibilități de evitare a accidentului de către învinuit; verificarea posibilității ca starea de fapt prezentată de învinuit anterioară producerii impactului cu parapetul metalic să fi determinat consecințele menționate.

Ca urmare a concluziilor expuse în raportul de expertiză, prin Ordonanța Procurorului din 07.10.2008 a fost dispusă scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului Ion Ionuț Claudiu și disjungerea privind administratorului drumului public Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. Prin referatul Inspectoratului de Poliție a județului Brașov - Serviciul Rutier nr. 14655/2008 s-a propus neînceperea urmăririi penale, punct de vedere însușit de procurorul de caz-Bogdan Codreanu din cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria Brașov, care prin Rezoluția din 20.12.2011 a dispus neînceperea urmăririi penale față de Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. sub aspectul săvârșirii infracțiunii de vătămare din culpa în temeiul art. 228 alin.6 C.proc.pen. raportat la art.10 alin.1 lit.b,d C.proc.pen și art.19 ind.1 alin1.C.pen.. Împotriva respectivei rezoluții nu s-a formulat plângere în conformitate cu art. 278 indice 1 C.proc.pen.

S-a mai arătat că în cursul urmăririi penale, reclamanta s-a constituit parte civilă cu o sumă neprecizată, urmând ca eventuala cuantificare să fie efectuată în condițiile art. 15 alin.2 C.proc.pen.

Având în vedere soluția adoptată de Ministerul Public, reclamanta a fost nevoită să se adreseze instanței civile conform art. 19 C.proc.pen.

Suma de un milion euro solicitată este pe deplin justificată având în vedere că reclamanta Ghegelu Giorgia Elena a suferit prin amputație brațul drept, acesta fiind îndepărtat aproape de umăr, făcând imposibilă protezarea acestuia. Un prim aspect în cuantificarea daunelor morale de către instanță îl constituie durerile fizice (pretium doloris) suferite de reclamantă, atât în momentul producerii accidentului, cât și ulterior, ca urmare a amputației membrului și a tratamentelor medicale necesare în vederea recuperării. În mod evident și de necontestat aceste dureri sunt inimaginabile, fiind de o intensitate și durată majoră, reclamanta fiind nevoită a le suporta în totalitate. Referitor la durerile fizice o componentă majoră a

acestora îl reprezintă și cele încercate de reclamantă ca urmare a fizioterapiei necesare recuperării medicale ulterioare pierderii membrului și a înlăturării celorlalte efecte secundare derivate din aceasta (scolioză, etc.). Totodată, chiar dacă amputația membrului superior a fost efectuată sub anestezie, dispariția efectelor acesteia i-a produs dureri groaznice reclamantei.

Un al doilea aspect demn de luat calcul în stabilirea cuantumului despăgubirilor îl constituie durerea psihică încercată de reclamantă ca urmare a pierderii brațului. Aceasta se manifestă pregnant creând victimei un complex de inferioritate pe mai multe planuri. Împrejurarea că o tânără frumoasă, inteligentă (reclamanta este studentă anul III la Facultatea de Drept), cu potențial enorm din toate punctele de vedere, nu are un braț, i-a cauzat acesteia o depresie gravă ce a contribuit la schimbarea radicală a reclamantei dintr-o persoană veselă, extrovertită, perfect integrată social, într-o persoană retrasă, introvertită, ce nu agreează compania tinerilor și preferă să trăiască singură.

Prejudiciul estetic (*pretium pulchritudinis*) cuprinzând toate vătămările și leziunile ce aduc atingeri armoniei fizice sau înfățișării persoanei este de asemenea un element fundamental, acesta fiind imposibil de acoperit printr-o eventuala protejare care să mascheze infirmitatea. Impactul psihic asupra victimei este cu atât mai dur cu cât aceasta trăiește într-o societate ce pune tot mai mult accent pe aspectul fizic și frumusețe exterioară, de multe ori acestea fiind criterii determinante ale succesului și ascensiunii socio-economice.

Într-o societate în care modelele tinerilor îl constituie vedete de televiziune perfecte din punct de vedere fizic, infirmitatea suferită de reclamantă îi creează acesteia un complex de inferioritate aproape imposibil de surmontat, dramatismul acestei situații fiind accentuat de faptul că reclamanta va trăi toată viața cu acest handicap fizic și psihic. În condițiile în care reclamantei îi lipsește un braț, este de la sine înțeles că multe activități, sport, dans, plajă, înot, etc. îi sunt interzise prin definiție acesteia.

Mai mult, în literatura de specialitate s-a afirmat că există o specie de prejudiciu numit prejudiciul juvenil reprezentând o specie aparte de daună corporală, care creează în favoarea victimei un drept special la reparație, cunoscut sub denumirea de *pretium juventutis*. În opinia celor care recunosc autonomia acestui tip de prejudiciu, vârsta victimei are o importanță aparte. S-a spus că „indemnizarea separată a prejudiciului juvenil este justificată în cazul în care victima este o persoană tânără și este în mod special afectată posibilitatea sa de a beneficia de avantajele specifice vârstei tinere. Poate ar trebui astfel procedat mai ales atunci când vătămarea este cu caracter permanent, neîntrevăzându-se posibilitatea redresării, a revenirii la starea de normalitate odată cu trecerea timpului sau urmare a unor intervenții cu scop de reabilitare. Speranța de viață este relevantă mai ales atunci când victima avea perspectiva unei vieți fericite. Pentru aceasta este necesară analiza

situației anterioare a victimei, a ceea ce a realizat și ar fi putut realiza în viitor, din acest punct de vedere.

Pârâta Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. prin Direcția Regională de Drumuri și Poduri Brașov a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea cererii reclamantei.

Pe cale de excepție, s-a invocat excepția netimbrării acțiunii, deoarece prevederile art.15 litera o) din Legea nr.146/1997, privind taxele judiciare de timbru, nu sunt aplicabile în prezenta cauză, întrucât în dosarul penal nr.11393/P/2008 prin Rezoluția din 20 Decembrie 2011 s-a dispus neînceperea urmăririi penale față de CNADNR S.A. sub aspectul săvârșirii infracțiunii de vătămare corporală din culpă, întrucât fapta nu este prevăzută de legea penală.

Dispozițiile art.15 lit.o din Legea nr.146/1997 pentru a fi incidentă scutirea de plata taxelor judiciare de timbru, trebuie să fie sau să fi fost pendinte o cauză penală. Prin folosirea, de către legiuitor, a sintagmei „cauză penală” se înțelege situația în care acțiunea penală, ce are ca obiect tragerea la răspundere penală a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, a fost pusă în mișcare printr-un act de inculpare prevăzut de lege.

În conformitate cu prevederile art. 112 C.proc.civ. s-a invocat și excepția nulității acțiunii, deoarece aceasta nu este argumentată în drept.

Pe fondul cauzei, s-a arătat că în susținerea acțiunii formulate se invocă expertiza efectuată în dosarul penal nr. 11393/P/2008, dosar în care s-a dispus neînceperea urmăririi penale față de CNADNR S.A. sub aspectul săvârșirii infracțiunii de vătămare corporală din culpă, întrucât fapta nu este prevăzută de legea penală. De asemenea, s-a dispus neînceperea urmăririi penale și pentru angajații CNADNR S.A. – D.R.D.P. Brașov, Bădescu Nicolae, Bălășescu Marius și Ghișu Adrian sub aspectul săvârșirii infracțiunii de vătămare corporală din culpă, prevăzută de art. 184 alin.2, 4 Cod penal, întrucât faptei îi lipsește unul din elementele constitutive ale infracțiunii respectiv vinovăția.

Față de cele arătate și având în vedere afirmația reclamantei potrivit căreia este nevoită a se adresa instanței civile potrivit art. 19 Cod procedură penală, pârâta nu poate fi de acord cu aceste susțineri deoarece art. 19 C.proc.pen. nu este incident în prezenta cauză, cât timp aceste dispoziții legale se referă la situația în care „persoana vătămată care nu s-a constituit parte civilă în procesul penal, poate introduce la instanța civilă, acțiune pentru repararea daunelor morale pricinuite prin infracțiune”.

În drept, au fost invocate dispozițiile art.115-118, 137 C.proc.civ.

La data de 23.01.2013, pârâta Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA a formulat și depus la dosarul cauzei concluzii scrise prin care a invocat excepția prescripției dreptului material la acțiune.

S-a arătat că întrucât reclamanta a motivat cererea în drept pe art.998-999 și 1000 Cod civil, accidentul rutier a avut loc la data de 26.12.2006, iar acțiunea reclamantei s-a înregistrat pe rolul Tribunalului București - Secția a

IV-a Civilă la data de 06.04.2012 a intervenit excepția prescripției dreptului material la acțiune ce are ca obiect solicitarea de daune morale, întrucât a fost depășit termenul general de prescripție prevăzut de art. 3 din Decretul nr. 167/1958. Prescripția dreptului material la acțiunea în repararea pagubei pricinuite prin fapta ilicită începe să curgă de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască, atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea, potrivit art.8 alin.1 din Decretul nr.167/1958.

Prin încheierea din 23.01.2013 tribunalul a unit cu fondul cauzei excepția prescripției dreptului la acțiune.

Prin încheierea din 13.02.2013 s-a încuviințat pentru ambele părți proba cu înscrisuri, iar pentru reclamantă și proba testimonială cu doi martori, probe administrate de tribunal.

În cadrul probei cu înscrisuri s-au atașat dosarele penale nr.289/P/2007 și nr.11393/P/2008 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Brașov.

Prin încheierea din data de 14.11.2012 tribunalul a apreciat că cererea reclamantei este scutită de la plata taxei de timbru și a timbrului judiciar.

La termenul din data de 16.01.2013, reprezentantul pârâtei a arătat că nu mai susține excepția nulității cererii de chemare în judecată pentru neinvocarea temeiului de drept, reclamant depunând în acest sens precizări în acest sens (filele 67,68).

Prin sentința civilă nr.830/12.04.2013, Tribunalul București - Secția a IV-a Civilă a respins excepția prescripției dreptului la acțiune, ca neîntemeiată, a admis cererea, a obligat pârâta la plata către reclamantă a sumei de 1.000.000 Euro, în echivalent lei la cursul B.N.R. din ziua plății, cu titlu de daune morale și a luat act că reclamanta nu solicită cheltuieli de judecată.

A reținut instanța că prin cererea dedusă judecății, reclamanta Ghegelu E. Georgiana Elena a solicitat obligarea pârâtei Compania Națională de Drumuri Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. la plata sumei de 1.000.000 Euro (un milion euro), echivalent în lei - curs BNR la data plății cu titlu de daune morale, ca urmare a accidentului de circulație din data de 26.12.2006 în urma căruia reclamanta a suferit vătămări grave constând în pierderea membrului superior și alte afecțiuni secundare; diagnosticul fiind: amputație 1/3 superioară braț drept PSH drept Capsulita retractilă, scolioza dorso-lombara secundară.

S-a format dosarul penal nr.11393/P/2008 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Brașov, dispunându-se prin ordonanța din 27.10.2008 a Parchetului de pe lângă Judecătoria Brașov din dosar nr.289/P/2007 scoaterea de sub urmărire penală a învinutului Ion Ionuț Claudiu, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de vătămare corporală din culpă, și disjungerea cauzei privind administratorul public, Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale S.A.. Față de acesta din urmă s-a dispus, prin rezoluția din 20 decembrie 2011 dată de Parchetul de pe lângă Judecătoria Brașov în dosar nr.11393/P/2008, neînceperea urmăririi penale sub aspectul săvârșirii infracțiunii de vătămare corporală din culpă, prevăzută de art.184 alin.2, 4

C.pen., întrucât fapta nu este prevăzută de legea penală, reținându-se totodată că legea penală nu prevede răspunderea penală a persoanelor juridice exceptate de art.19 ind.1 alin.1 C.pen.

Împotriva acestei rezoluții reclamanta nu a formulat plângere.

În ceea ce privește prescripția dreptului la acțiune al reclamantei, tribunalul a reținut că, având caracter patrimonial, acest drept se prescrie în termenul general de 3 ani, prevăzut de Decretul nr.167/1958 privitor la prescripția extinctivă. În cadrul procesului penal, persoana vătămată poate cere acoperirea prejudiciului material sau moral încercat prin săvârșirea infracțiunii, de la inculpat și persoana responsabilă civilmente, constituindu-se parte civilă. Întotdeauna, temeiul constituirii părții civile trebuie să fie o infracțiune care, prin natura ei, produce prejudicii materiale sau morale, obligația de acordare a despăgubirilor în cadrul procesului penal neputând avea ca temei un fapt ilicit extrapenal.

Acțiunea civilă întemeiată pe răspunderea civilă delictuală se prescrie în termenul de drept comun prevăzut de Decretul nr.167/1958, de 3 ani. Acest termen se calculează de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască, atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea (art.8 alin.2 Decretul nr.167/1958).

Tribunalul a apreciat că momentul de la care curge termenul de prescripție a dreptului reclamantei de a solicita despăgubiri morale de la pârâtă este cel de când s-a dispus prin rezoluție neînceperea urmăririi penale față de CNADNR S.A., respectiv 20.12.2011, întrucât din acest moment reclamanta a înțeles să-și valorifice pretențiile pe calea unei acțiuni civile separate, neputându-se constitui parte civilă cât timp nu poate exista un proces penal. Mai mult, având în vedere că potrivit art.22 alin.1 C.pen. numai hotărârea definitivă a instanței penale are autoritate de lucru judecat în fața instanței civile care judecă acțiunea în despăgubiri, cu privire la existența faptei, a persoanei care a săvârșit-o și a vinovăției acesteia, rezultă că în cazul în care procurorul este cel care a dispus neînceperea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire penală ori încetarea urmăririi penale, indiferent pentru care motive, soluția adoptată de acesta nu are autoritate de lucru judecat, astfel încât o acțiune civilă având ca temei răspunderea civilă delictuală este posibilă, fără a se putea invoca, cu autoritate de lucru judecat ordonanța procurorului.

În consecință, având în vedere momentul reținut în ceea ce privește începutul cursului prescripției dreptului la acțiune (20.12.2011), precum și faptul că reclamanta s-a constituit parte civilă în cauza penală la data de 11.03.2011, raportat la data formulării prezentei cereri de chemare în judecată (06.04.2012) și la dispozițiile art.8 alin.2 din Decretul nr.167/1958, tribunalul a respins ca neîntemeiată excepția prescripției dreptului la acțiune. Nu au fost reținute argumentele pârâtei prin care se arată că termenul de prescripție curge de la data producerii accidentului (26.12.2006), întrucât cerințele prevăzute la art.8 alin.1 din Decretul nr.167/1958 trebuie îndeplinite cumulativ, reclamanta cunoscând cauzele producerii accidentului după ce s-

au efectuat cercetări în dosarul de urmărire penală, reținându-se prin raportul de expertiză tehnică efectuat că elementele de protecție și siguranța traficului rutier montate pe acostamentul dreapta al sensului de mers către Brașov erau în stare distrusă și nereparate.

În ceea ce privește fondul cauzei, tribunalul a apreciat că din probele administrate în cauză rezultă că reclamanta a făcut dovada tuturor condițiilor prevăzute la art.998 și art.1000 alin.1 Cod civil, privind angajarea răspunderii civile delictuală a pârâtei.

Astfel, la data de 26.12.2006, pe DN 13, la kilometrul 34 din județul Brașov s-a produs un accident de circulație în urma căruia reclamanta a suferit vătămări grave, constând în pierderea membrului superior, și alte afecțiuni. Evenimentul rutier s-a produs prin coliziunea autoturismului cu nr.CT-04-SIX condus de numitul Ion Ionuț Claudiu (autoturism în care se afla și reclamanta) cu balustrada metalică desprinsă din parapet, penetrarea acesteia prin portiera ușii dreapta față determinând producerea mai multor traumatisme reclamantei. Conducătorul acestui autoturism a încercat să evite coliziunea cu un autoturism marca BMW care a intrat pe contrasens cu viteză ridicată.

Așa cum s-a menționat anterior, în dosarul penal s-a efectuat un raport de expertiză tehnică auto de către ing. Toma Oțelea prin care s-a stabilit dinamica producerii accidentului și posibilitățile de evitare a acestuia, reținându-se că elementele de protecție și siguranța traficului rutier montate pe acostamentul dreapta al sensului de mers către Brașov erau distruse și nereparate.

Din cuprinsul acestui raport de expertiză mai rezultă că autoturismul în care se afla reclamanta circula cu viteză legală, și chiar dacă acesta a efectuat o manevră de evitare a unei posibile coliziuni cu autoturismul ce venea în sens invers și a intrat în derapaj, lovind balustrada metalică, aceasta dacă era în stare corectă de montaj, proteja producerea unor distrugerii sau răsturnări ale autoturismului, protejând autoturismul ce și-a pierdut controlul mișcării, rolul acestor parapete fiind tocmai acela de a asigura siguranța pasagerilor și a conducătorilor auto.

În consecință, tribunalul a reținut că traumatismele suferite de reclamantă s-au datorat tocmai penetrării balustradei prin portiera ușii dreapta față, balustradă care era distrusă și nereparată de 2 ani, deși rolul acestei balustrade era tocmai de a proteja autoturismele în cazul unor derapări.

Astfel, tribunalul a reținut îndeplinirea cumulativă a condițiilor răspunderii civile delictuale pârâtei pentru acordarea daunelor morale solicitate de reclamantă.

Pentru determinarea cuantumului acestor daune morale, tribunalul a avut în vedere că la data producerii accidentului, și implicit a vătămării corporale, reclamanta avea 17 ani, iar atingerea adusă integrității corporale a unei persoane potențează existența unui prejudiciu care trebuie să fie

reparat, chiar dacă nu întotdeauna poate fi evaluat, pentru ca astfel să se poată asigura o ocrotire deplină a drepturilor subiective ale celui vătămat.

Prejudiciul, ca element esențial al răspunderii civile delictuale, constă în efectul negativ suferit de o persoană, urmare a faptei ilicite săvârșite de o altă persoană sau lucru, pentru care aceasta este ținută a răspunde, unul din cazurile particulare prezentându-l vătămarea sănătății unei persoane, ce are ca urmare fie pierderea, fie reducerea capacității sale de muncă.

Prejudiciul corporal suferit de reclamantă este evident, aceasta având amputat brațul drept, fapt ce a determinat nu numai suferința și durerea fizică pentru recuperarea sa, dar și suferința psihică, reclamanta fiind la o vârstă la care se află în curs de formare profesională, speranțele acesteia pentru viitor, inclusiv pentru întemeierea unei familii fiind reduse. Astfel, din declarațiile martorilor audiați rezultă că, dacă înainte de accident, reclamanta era o persoană veselă, sociabilă, ulterior a devenit extrem de tristă, izolată, refuzând să socializeze cu persoane de vârstă sa, și acesta cu atât mai mult cu cât, fostul său prieten, conducătorul autoturismului în care se afla în momentul producerii accidentului, a părăsit-o după aceste nefericite evenimente. Din declarațiile acelorași martori mai rezultă că reclamanta refuză să se întâlnească ziua cu prietenii, din cauza infirmității, preferând să iasă mai mult seara, poartă numai haine cu mâneca lungă.

Așa-numitul prejudiciu estetic cuprinde suma vătămarilor și leziunilor prin care se aduce atingere armoniei fizice sau înfățișării unei persoane, el referindu-se, în concret, la mutilările, desfigurările ori cicatricele cauzate persoanei, la urmările dezagreabile pe care acestea le au sau le pot avea asupra posibilităților ei de afirmare deplină în viață, precum și la suferințele psihice pe care asemenea situații le pot determina. Această varietate de prejudiciu corporal poate constitui, pentru o anumită persoană, în speță pentru reclamantă, un „handicap” mereu supărător, generator de complexe și neliniște, având ca efect colateral excluderea acesteia de la viața socială, stigmatizarea sau marginalizarea acesteia în raport cu semenii sau colectivitatea din care face parte. Prejudiciul corporal cuprinde, pe lângă prejudicii materiale diverse (imposibilitatea de a se descurca singură), pe lângă cele morale exprimate în dureri fizice, și suferințe pur morale, pe care reclamanta le resimte văzându-se mutilată.

Dacă înainte de accident reclamanta era o persoană activă, căreia îi plăcea să danseze, să facă sport, ulterior a renunțat la toate acestea, producându-i-se un prejudiciu de agrement, prin restrângerea elementelor agreabile ale vieții.

Tot ca o varietate a prejudiciului corporal suferit de reclamantă este prejudiciul juvenil, iar în caracterizare se pornește de la faptul că urmările de durată ale vătămarilor corporale sunt cu atât mai greu resimțite de către o persoană tânără (care încă nu s-a realizat pe plan profesional, familial, social), decât de către persoanele mai în vârstă. Producerea acestui prejudiciu creează pentru victimă un drept la reparații materiale, numit *pretium iuventutis*.

A reținut tribunalul că toate aceste aspecte conduc la concluzia că reclamanta este puternic marcată de pierderea brațului drept, fiind considerată un handicap în urma căruia se izolează de persoanele de vârstă sa și care o împiedică să ducă o viață normală, descurcându-se foarte greu și cu întreținerea și procurarea celor necesare vieții de zi cu zi.

Pierderea suferită de reclamantă nu poate fi cuantificată în bani, prejudiciul moral suferit de acesta fiind mare, dat fiind și vârsta acesteia, astfel că tribunalul, în considerarea unei reparații în parte a traumei suferite de reclamantă în urma accidentului și a consecințelor care o vor marca pentru toată viața, a acordat daunele morale în cuantumul solicitat prin cererea de chemare în judecată.

Împotriva sentinței primei instanțe a declarat apel pârâta Compania Națională de Drumuri Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A., prin care a solicitat admiterea apelului, așa cum a fost formulat, rejudecarea excepției prescripției dreptului material la acțiune și modificarea hotărârii pronunțate în primă instanță cu consecința respingerii acțiunii ca netemeinică și nelegală.

În motivare, a arătat apelanta, sub un prim aspect, că soluția vizând excepția prescripției dreptului material la acțiune invocată de către CNADNR SA – DRDP Brașov că este greșită, având în vedere că reclamanta și-a motivat cererea de chemare în judecată pe dispozițiile art. 998, 999 și 1000 Cod Civil, iar accidentul rutier a avut loc la data de 26.12.2006. Întrucât acțiunea reclamantei a fost înregistrată pe rolul Tribunalului București la data de 06.04.2012, rezultă fără dubiu că au trecut mai mult de 3 ani.

Mai mult, având în vedere reținerile instanței de fond potrivit cărora "(...) cerințele art.8 alin.1 din Decretul nr.167/1958 trebuie îndeplinite cumulativ, reclamanta cunoscând cauzele produceri accidentului după ce s-au efectuat cercetări în dosarul de urmărire penală, reținându-se prin raportul de expertiză tehnică efectuat că elementele de protecție și siguranța traficului rutier montate pe acostament erau în stare distrusă", trebuie avut în vedere că despre aceste aspecte reclamanta a luat cunoștință la data de 12.11.2008, când i s-a comunicat Ordonanța din 27.10.2008, ordonanță prin care s-a dispus disjungerea cauzei penale privind pe administratorul drumului public Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A.

Arată apelanta - pârâtă că și față de această dată, 12.11.2008, au trecut mai mult de 3 ani în raport cu data introducerii acțiunii, 06.04.2012, dreptul material la acțiune fiind prescris, iar întreruperea prescripției în temeiul art.16 lit. b) din Decretul nr. 167/1958 este inoperantă, deoarece în cauză acțiunea civilă nu a fost exercitată pe cale separată, sub forma introducerii cererii de chemare în judecată la instanța civilă, anterior începerii urmăririi penale sau în timpul urmăririi penale.

Cât privește fondul cauzei, apelanta - pârâtă menționează că nu este de acord cu obligarea sa la plata sumei de 1.000.000 Euro, în echivalent în lei la cursul B.N.R. din ziua plății, cu titlu de daune morale, considerând că

această sumă este exagerat de mare în condițiile în care nu s-a reținut vinovăția CNADNR S.A., iar această sumă ar fi achitată de la bugetul de stat.

Referitor la ceea ce a reținut instanța de fond sub aspectul cunoașterii de către CNADNR a conținutului dosarului penal, în sensul că toate actele de cercetare penală s-au efectuat cu participarea acesteia, apelanta – pârâtă precizează că nu a fost convocată și nu a participat la efectuarea expertizei tehnice din dosarul penal nr.289/P/2007 la data 12.08.2008 de către dl. expert ing.Toma Oțelea.

În drept, s-ai invocat prevederile art.282 și următoarele din Cod procedură civilă, art.998,999 și 1000 din Codul Civil, Decretul nr.167/1958.

Intimata – reclamantă Ghegelu E. Georgiana Elena a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea ca nefondat a apelului.

Se arată, în motivare, că soluția pronunțată de tribunal cât privește excepția prescripției dreptului la acțiune este întemeiată. Astfel, prin Ordonanța procurorului din data de 07.10.2008 s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a șoferului autovehiculului a cărui pasager era reclamanta - dnul. Ion Ionut Claudiu și disjungerea privind administratorul drumului Compania Națională de Drumuri Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. în vederea efectuării cercetărilor privind săvârșirea infracțiunilor prevăzute și pedepsite de disp. art. 184 alin.2 și 4 Cod Penal.

Reclamanta (parte vătămată) Ghegelu Georgiana Elena a formulat plângere împotriva Compania Națională de Drumuri Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A., constituindu-se parte civilă în procesul penal în data de 11.03.2011, cu o sumă ce urma să fie cuantificată ulterior în condițiile prevăzute de disp. art. 15 alin.2 Cod Proc. Pen.

Prin Rezoluția de neîncepere a urmăririi penale din data de 20 decembrie 2011 din Dosarul penal nr. 11393/P/200S al Parchetului de pe lângă Judecătoria Brașov s-a dispus neînceperea urmăririi penale împotriva Companiei Naționale de Drumuri Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. în temeiul disp. art. 10 alin. I lit.b și d raportat la art. 19 ind.1 Cod Penal.

În mod corect instanța de fond a îndepărtat excepția prescripției dreptului material la acțiune, considerând că termenul general de prescripție de 3 ani reglementat de dispozițiile art. 3 din Decretul nr.167/1958 începe să curgă de la data comunicării Rezoluției de neîncepere a urmăririi penale din data de 20 decembrie 2011 –comunicată reclamantei în data de 29.12.2011.

Prin constituirea ca parte civilă în procesul penal (art. 2 Cod Proc. Pen. definește etapele procesului penal-Procesul penal se desfășoară atât în cursul urmăririi penale cât și în cursul judecății) reclamanta și-a exprimat un drept de opțiune în exercitarea acțiunii civile. Dreptul de opțiune este irevocabil, în sensul că persoana fizică prejudiciată material prin infracțiune, alegând una din cele două căi de exercitare a acțiunii civile, nu o poate părăsi. Aceasta se explică, pe de o parte, prin necesitatea ca organele judiciare să cunoască existența sau inexistența părții civile în procesul penal

pentru a o ajuta să-și valorifice drepturile pe care, potrivit legii, le are în legătură cu desfășurarea procesului penal și, pe de altă parte, prin necesitatea stabilității distribuției procesuale în cauzele penale.

În cazul în care persoana prejudiciată material prin infracțiune părăsește calea aleasă din cele două, ea pierde definitiv dreptul de a mai obține repararea pe cale judiciară a pagubei produse prin infracțiune.

Instanța de fond, în mod corect a apreciat că de la momentul Rezoluției de neîncepere a urmăririi penale din data de 20.12.2011 a putut reclamanta să își valorifice pretențiile pe calea unei acțiuni civile separate, neputându-se constitui parte civilă, cât timp nu poate exista un proces penal.

Mai mult, având în vedere dispozițiile art. 22 alin. 1 Cod Proc. Pen. conform căruia doar hotărârea definitivă a instanței penale are autoritate de lucru judecat în fața instanței civile care ar judeca acțiunea în despăgubiri, cu privire la existența faptei, a persoanei care a săvârșit-o și a vinovăției acesteia, rezultă că în cazul în care procurorul este cel ce a dispus neînceperea urmăririi penale, scoatere de sub urmărire ori încetarea urmăririi penale, soluția adoptată de acesta nu are autoritate de lucru judecat.

Ca atare, în acest sens sunt incidente dispozițiile art. 19-20 Cod Proc. Pen. conform cărora persoana vătămată constituită parte civilă în procesul penal poate să pornească acțiune civilă în fața instanței civile, dacă instanța penală a lăsat nesoluționată latura civilă.

În cauză reclamanta are acest drept la acțiunea civilă separată, cât timp procesul penal încetează în faza de urmărire penală prin rezoluția procurorului care nu are competența să soluționeze latura civilă.

În ceea ce privește fondul cauzei, intimata – reclamantă solicită îndepărtarea apărărilor apelantei – pârâte în totalitate, ca nefondate.

Deși raportat la disp. art. 287 alin.1 pct.3 Cod de procedură civilă cele expuse de apelantă nu pot fi considerate veritabile motive de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, considerându-le totuși motive ale acestuia, intimata – reclamantă solicită îndepărtarea acestora ca nefondate, apreciind că judecătorul fondului cauzei a analizat cu deosebită acuratețe întreg materialul probator administrat în cauză, soluția pronunțată fiind legală și temeinică.

Astfel, fără a relua argumentația din cererea adresată Tribunalului București, avută în vedere și apreciată ca fiind justă de instanța de fond, un milion de euro reprezintă o reparație rezonabilă și echitabilă pentru suferințele încercate de reclamantă, ce este nevoită să trăiască întreaga viață cu un handicap major.

Apelanta critică acest quantum considerându-l exagerat în condițiile în care „...nu s-a reținut vinovăția CNADNR, iar această sumă ar fi achitată de la bugetul de stat”. Dacă se afirmă că CNADNR nu este vinovată de producerea accidentului, atunci (indiferent de quantumul daunelor morale) nu ar fi întrunite cerințele răspunderii civile delictuale, CNADNR SA neputând fi obligată la repararea prejudiciului. Or, raportat la probatoriul administrat în cauză, s-a reținut, fără urmă de echivoc, condițiile atragerii răspunderii civile

delictuale - art.998-999 Cod Civil vechi, reținându-se că traumatismele suferite de reclamantă s-au datorat penetrării balustradei prin portiera dreapta-față, balustradă care era distrusă și nereparată de doi ani, deși rolul acestei balustrade era tocmai de a proteja autoturismele în cazul unei derapări.

Această concluzie reiese din raportul de expertiză tehnică nr.437063/2008 întocmit de expertul judiciar ing. Toma Otelea ce specifică foarte clar că accidentul putea fi evitat dacă ... - *elementele de siguranță a traficului rutier montate pe partea dreaptă sensului de mers către Brașov a carosabilului în dreptul km 34 erau în stare reparată și nu creau pericole, răspunzător fiind administratorul de drumuri care în cei doi ani nu a reparat parapetul, fiind un real pericol și astăzi (14.08.2008 data expertizei) pentru traficul rutier;*

- *prin descrierea mecanismului producerii accidentului ca și prin concluziile reieșite din analiza posibilităților de evitare starea de fapt prezentată de învinuit, anterioară producerii impactului cu parapetul metalic, are credibilitate prin elementele dinamice analizate și al cauzelor declanșării fenomenului de derapare.*

De menționat este aspectul că rezoluția de neîncepere a urmăririi penale a fost dată de procurorul de caz în considerarea dispozițiilor art. 19 ind. 1 alin. 1 Cod Penal - *Persoanele juridice, cu excepția statului, a autorităților publice și a instituțiilor publice care desfășoară o activitate ce nu poate face obiectul domeniului privat, răspund penal pentru infracțiunile săvârșite în realizarea obiectului de activitate sau în interesul ori în numele persoanei juridice, dacă fapta a fost săvârșită cu forma de vinovăție prevăzută de legea penală.*

Analizând dispozițiile art. 19 ind. 1 alin. 1 Cod Penal se observă că acesta stabilește un caz de impunitate-aceasta fiind definite de doctrina ca fiind cauze ce constituie exonerări anticipate de pedeapsă pe care legea le acordă făptuitorului, fie pentru că a avut o anumită conduită în legătură cu infracțiunea săvârșită, fie că are o anumită calitate care justifică această iertare. Rezoluția de neîncepere a urmăririi penale nu a fost atacată de către apelantă, aceasta având această posibilitate conform disp. art 278 ind. 1 Cod Proc. Pen. dacă ar fi considerat că temeiul de drept al acesteia este eronat și s-ar fi impus neînceperea urmăririi penale pe alt temei juridic.

Ca atare, a pune semnul echivalenței între o cauză de impunitate în materie penală și lipsa vinovăției în materia răspunderii civile delictuale este cel puțin o absurditate. În materie civilă existența celei mai ușoare *culpe culpa levissima* este de ajuns pentru a îndeplini condițiile răspunderii civile delictuale.

Ca un motiv în plus, apelanta avea stipulată prin lege obligația de a întreține în bune condiții parapetul ce a condus la amputarea brațului intimatei, existând și texte din norme speciale ce atrag răspunderea acesteia: O. U. G. 195 / 2002 privind circulația pe drumurile publice,

Regulamentul de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, aprobat prin H.G. 1391/2006.

Se mai arată că nu pot fi primite ca motive de apel sau apărări circumscrise motivelor de apel împrejurările arătate prin cererea CNADNR-SA, în sensul că respectivele acte de cercetare din dosarul penal nu erau cunoscute de aceasta și nu a participat nici un reprezentant al instituției la efectuarea expertizei întocmită de expertul judiciar ing. Toma Otelea.

Apelanta face o gravă confuzie între dispozițiile ce guvernează urmărirea penală și dispozițiile Codului de procedură civilă. Expertiza întocmită în cauză a fost efectuată în cadrul urmăririi penale, acesta fiind guvernată de principiul lipsei de publicitate. Totuși, după disjungerea cauzei din dosarul nr. 289/P/2007 și constituirea noului dosar, apelanta și-a însușit *de facto și de jure* concluziile expertizei și orice altă probă existentă în acest dosar, neuzând de o serie de posibilități procedurale conferite de lege (art. 116 Cod pr. pen. ., art. 115 alin. 2 Cod pr.pen.). Or, apelanta nu a contestat concluziile raportului de expertiză, nu a solicitat efectuarea unei alte expertize și nici nu și-a exercitat în mod activ alte drepturi recunoscute de lege, acceptând în totalitate materialul probator aflat în dosarul penal.

Mai mult, chiar la fond nu s-au contestat concluziile raportului de expertiză întocmit de expertul judiciar, ing. Toma Otelea și nu s-a solicitat instanței de fond administrarea unei noi expertize tehnice-auto, fapt ce o îndreptățește pe intimata - reclamantă să afirme că apelanta pârâtă și-a însușit integral lucrări tehnice efectuate, în cadrul cercetării penale.

Sușinerile apelantei conform cărora despăgubirile acordate sunt plătite de la bugetul de stat sunt nefondate, CNADNR SA realizând și gestionând venituri proprii, conform O.G. nr. 43/1997 privind regimul juridic al drumurilor și O.G.nr.15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România.

Apelanta - pârâtă Compania Națională de Drumuri Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. a formulat *cerere precizatoare și completatoare a apelului*,

Se arată de către apelantă că soluția privind excepția netimbrării cererii de chemare în judecată este greșită, deoarece prevederile art.15 litera o) din Legea nr.146/1997, privind taxele judiciare de timbru, nu sunt aplicabile în prezenta cauză. Astfel, în dosarul penal nr. 11393/P/2008 prin Rezoluția din 20 Decembrie 2011 s-a dispus neînceperea urmăririi penale față de CNADNR S.A. sub aspectul săvârșirii infracțiunii de vătămare corporală din culpă, întrucât fapta nu este prevăzută de legea penală.

Astfel, potrivit art. 15 lit. „o” din Legea nr. 146/1997, privind taxele judiciare de timbru, sunt scutite de taxe de timbru acțiunile și cererile, inclusiv cele pentru exercitarea căilor de atac, referitoare la cauzele penale, inclusiv despăgubirile civile pentru daunele materiale și morale decurgând din acestea.

În conformitate cu art. 24 lit. „o” din Normele metodologice pentru aplicarea Legii nr. 146/1997, privind taxele judiciare de timbru, sunt scutite de

taxele judiciare de timbru, potrivit legii, acțiunile și cererile referitoare la cauzele penale, inclusiv despăgubirile civile pentru daunele materiale și morale decurgând din acestea, formulate cu prilejul soluționării dosarului penal sau prin acțiune civilă separată, introdusă la instanța civilă potrivit dispozițiilor art. 19 și 20 Cod procedură penală sau ca urmare a amnistiei intervenite în cursul procesului penal.

Din dispozițiile legale citate, rezultă că, pentru a fi incidentă scutirea de plata taxelor judiciare de timbru, trebuie să fie sau să fi fost pendinte o cauză penală. Prin folosirea, de către legiuitor, a sintagmei „cauză penală” se înțelege situația în care acțiunea penală ce are ca obiect tragerea la răspundere penală a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, a fost pusă în mișcare printr-un act de inculpare prevăzut de lege.

De asemenea, apreciază apelanta că soluția excepția prescripției dreptului material la acțiune este greșită, pentru că nu se confundă și nu se suprapune acțiunea civilă promovată în cadrul procesului penal cu acțiunea civilă delictuală. Constituirea de parte civilă a părții vătămate Ghegelu Georgiana Elena în procesul penal se face față de fapta penală, prin care a suferit o vătămare, fapta săvârșită de învinuitul sau inculpatul care a produs evenimentul. Prin rezoluția procurorului din data de 20.11.2011 s-a dispus neînceperea urmăririi penale față de CNADNR-SA, pe motivul că faptei îi lipsește unul din elementele constitutive ale infracțiunii.

Acțiunea promovată de intimata reclamantă, motivată pe răspunderea civilă delictuală - art. 998 și următoare din Codul civil, se bazează pe fapta culpabilă a celui care a produs prejudiciul și putea fi promovată imediat după producerea evenimentului rutier.

Referitor la răspunderea civilă delictuală, apelanta – pârâtă menționează că prin nicio probă concludentă, directă sau indirectă, nu s-a dovedit culpa sa.

Se mai arată de către apelantă, că în subsidiar, în cazul în care apelul său va fi respins, solicită reducerea cuantumului sumei acordate intimetei reclamante cu titlu de daune morale.

Prin aceeași cerere s-a solicitat administrarea următoarelor probe, în apel: - efectuarea unei expertize tehnice;

- proba testimonială cu martorii Ghișu Adrian șef District de Drumuri Feldioara, Expertul tehnic ing.Toma Otelea și Ion Ionut Claudiu;

- emiterea unei adrese la Poliția Rutieră Brașov cu scopul comunicării procesului verbal de constatare a accidentului întocmit în data de 26.12.2006.

Examinând actele și lucrările dosarului, în raport de criticile formulate, potrivit prevederilor art. 295 C.pr.civ., Curtea constată că apelul este fondat, pentru motivele ce vor fi arătate în continuare:

Hotărârea primei instanțe a fost criticată de apelantă sub un prim aspect din perspectiva aplicării greșite a dispozițiilor Decretului nr. 167/1958 privind prescripția extinctivă, în opinia apelantei pârâte dreptul material la acțiunea în răspundere civilă delictuală al reclamantei fiind prescris. A susținut apelanta, în esență, că atât în ipoteza în care termenul de trei ani

prevăzut de Decretul nr. 167/1958 curge de la data la producerii accidentului (26.12.2006), cât și în cazul în care termenul curge de la data la care reclamantei i-a fost comunicată ordonanța procurorului prin care s-a dispus disjungerea cauzei penale privind administratorul drumului public, Compania Națională de Drumuri Naționale din România SA (12.11.2008), acesta era împlinit la data introducerii acțiunii în răspundere civilă delictuală (03.04.2012).

Sustinerile apelante nu sunt întemeiate, Curtea constatând că prevederile art. 8 alin.1 din Decretul nr. 167/1958 au fost interpretate și aplicate în mod corect de prima instanță, prin raportare la circumstanțele de fapt rezultate din actele de la dosar. Astfel, câtă vreme, potrivit dispozițiilor legale, *prescripția dreptului la acțiune în repararea pagubei pricinuite prin fapta ilicită, începe să curgă de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască, atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea*, determinarea momentului la care se naște dreptul la acțiune al reclamantei trebuie să aibă în vedere ambele elemente la care face referire textul citat, respectiv paguba, sub aspectul existenței și întinderii, dar și autorul acesteia.

Or, teza susținută de apelantă, în niciuna dintre cele două variante propuse, nu respectă cerințele prevederilor legale, câtă vreme, pe de o parte, la data producerii accidentului de circulație în urma căruia a rezultat paguba ce se urmărește a fi reparată, reclamanta nu cunoștea autorul acesteia.

Concluzia se impune, date fiind circumstanțele faptice din care a decurs paguba: din actele aflate la dosarele de urmărire penală atașate a rezultat că accidentul de circulație s-a produs ca urmare a manevrei executate de conducătorul auto pentru a evita impactul cu un alt autoturism al cărui șofer a rămas neidentificat, manevră ce s-a finalizat cu oprirea într-un parapet metalic de protecție, deteriorat, ce a străpuns portiera autoturismului și a amputat brațul drept al reclamantei.

Întrucât conducătorul autoturismului care a pătruns pe sensul opus de mers a rămas neidentificat, iar prin ordonanța procurorului de la 27.10.2008 s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a numitului Ion Ionuț Claudiu (șoferul autoturismului în care s-a aflat reclamanta) nu se poate reține că la data producerii accidentului, reclamanta cunoștea persoana răspunzătoare de producerea pagubei.

Pe de altă parte, nici data la care s-a comunicat reclamantei ordonanța procurorului de la data de 27.08.2008, prin care s-a dispus alături de scoaterea de sub urmărire penală a conducătorului autoturismului, disjungerea cauzei în ceea ce privea Compania Națională de Drumuri Naționale din România SA, nu se poate considera ca fiind momentul de la care curgea termenul de prescripție. Aceasta, întrucât disjungerea s-a dispus în vederea *efectuării de cercetări* cu privire la săvârșirea infracțiunii de vătămare corporală din culpă de către CNADNR SA. Soluția definitivă în ce privește aceste cercetări s-a dispus la data de 20.12.2011, prin rezoluția procurorului, de neîncepere a urmăririi penale față de CNADNR SA,

constatându-se că legea nu prevede răspunderea penală a persoanelor exceptate de art. 19¹ alin. 1 C.penal.

Mai mult, așa cum a observat corect prima instanță, pe parcursul cercetărilor penale, la data de 11.03.2011, reclamanta se constituise parte civilă împotriva CNADNR, pretențiile sale civile nemaiputând fi însă valorificate în cadrul procesului penal, ca urmare a rezoluției din 20.12.2011.

Ca atare, reținând că opțiunea reclamantei de a obține repararea pagubei suferite în urma accidentului de circulație, în cadrul procesului penal nu mai putea fi realizată ca urmare a rezoluției de neîncepere a urmăririi penale, este cert că dreptul acesteia la a-și valorifica pretențiile pe calea unei acțiuni civile nu se putea naște mai devreme de 20.12.2011, dată fiind obligația acesteia de a opta pentru una din căile prevăzute de lege (art. 19 C.pr.pen.).

În ce privește susținerea apelantei din cuprinsul cererii de completare a motivelor de apel, potrivit cu care în cauză nu erau aplicabile prevederile art. 15 lit. o din Legea nr. 146/1997, astfel că soluția privind excepția netimbrării acțiunii nu este legală, Curtea constată, de asemenea, că este neîntemeiată.

Acțiunea în răspunderea civilă delictuală promovată de reclamantă se încadrează în sfera cererilor și acțiunilor delimitată de art. 15 lit. o din Legea nr. 146/1997, fiind o acțiune ce decurge dintr-o cauză penală și având ca obiect despăgubiri civile pentru daune morale.

Nici dispozițiile art. 24 lit. o din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 146/1997 nu pot justifica susținerea apelantei, câtă vreme circumstanțele de fapt și drept în care reclamanta a sesizat instanța civilă în vederea obținerii de despăgubiri pentru acoperirea pagubei rezultate dintr-o infracțiune (neînceperea urmăririi penale dispunându-se pentru existența unei cauze de impunitate penală) conduc la concluzia că acțiunea reclamantei poate fi inclusă în categoria la care se referă teza a II a textului legal menționat.

În ce privește fondul cauzei, Curtea observă că apelanta a făcut referire (chiar dacă într-o formă sumară) la două aspecte din perspectiva cărora soluția pronunțată de prima instanță este neîntemeiată, susținându-se pe de o parte că nu s-a dovedit culpa sa în producerea faptei ce a cauzat paguba, iar pe de altă parte că despăgubirile acordate intimetei reclamante au fost stabilite într-un quantum exagerat, în raport de faptul că „nu s-a reținut vinovăția CNADNR SA” și că această sumă ar urma să fie achitată de la bugetul de stat.

Referitor la existența culpei apelantei în producerea pagubei ce se urmărește a fi reparată pe calea acțiunii prezente, Curtea consideră necesar ca, anterior analizei privind condiția vinovăției, să precizeze anumite aspecte legate de celelalte cerințe ce trebuie îndeplinite, potrivit prevederilor art. 998-999 C.civil, pentru ca răspunderea civilă delictuală să poată fi atrasă în ceea ce o privește pe apelantă, anume fapta ilicită și legătura de cauzalitate dintre aceasta și paguba produsă.

Deși în cuprinsul cererii de chemare în judecată nu există mențiuni concrete sub aspectele amintite, trebuie observat, luând în considerare și susținerile reclamantei pe parcursul judecății în fața primei instanțe, că fapta ilicită ce se solicită a fi reținută în sarcina apelantei pârâte este omisiunea acesteia de a remedia parapetul de protecție aflat pe extremitatea porțiunii de șosea pe care s-a produs accidentul, existând în opinia reclamantei o legătură de cauzalitate între această omisiune și leziunea fizică suferită de aceasta (amputația traumatică a brațului drept) ce a produs paguba pentru care solicită despăgubiri morale.

Reține Curtea că în noțiunea de faptă ilicită, astfel cum este aceasta este definită potrivit practicii și doctrinei juridice, de faptă prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, sunt cauzate prejudicii dreptului subiectiv aparținând unei persoane, se include și inacțiunea. Pentru a atrage răspunderea civilă delictuală, inacțiunea trebuie să fie ilicită, să reprezinte o omisiune, o neîndeplinire a unei activități ori neluarea unei măsuri, atunci când această măsură ori activitate trebuia, potrivit legii să fie întreprinsă de anumite persoane.

Existența în cauză a faptei ilicite a apelantei, constând în omisiunea de a menține în stare corespunzătoare parapetul de protecție rezultă din cercetările efectuate în dosarul de urmărire penală nr. 11393/P/2008 (atașat la dosarul cauzei), pe parcursul cărora s-a reținut că în urma reviziei din data de 25.12.2006, „s-a constatat deformarea parapetului metalic de protecție de la km. 34, partea stângă, fără a exista lipsă de elemente din parapet”.

Din referatul cu propunere de neîncepere a urmăririi penale întocmit la 14.12.2011 în același dosar, a mai rezultat că nu s-a trecut imediat la înlocuirea parapetului metalic deformat, din lipsa fondurilor care să permită achiziționarea și montarea acestuia.

De asemenea, starea necorespunzătoare a parapetului de protecție rezultă inclusiv din raportul de expertiză întocmit pe parcursul cercetării penale, reținută pe baza constatărilor de natură tehnică ale expertului.

În concluziile raportului de expertiză se arată că accidentul se putea evita dacă elementele de siguranță a traficului rutier montate pe partea dreaptă a drumului erau „în stare reparată și nu creau pericole”, fiind deci dovedită și legătura de cauzalitate dintre inacțiunea ilicită a apelantei și leziunile suferite de intimată.

Curtea observă, sub aspectul raportului de cauzalitate, că în cuprinsul acestuia intră nu numai cauza necesară (care în speță este dată de pierderea de către șofer a controlului autoturismului ca urmare a manevrei de evitare a unui alt autoturism), dar și de condițiile cauzale, adică acele fapte ilicite care au făcut posibilă, care au mediat acțiunea cauzală.

O astfel de natură, de condiție cauzală, o are omisiunea apelantei de a menține parapetul de protecție în stare corespunzătoare, rezultatul vătămător producându-se ca urmare a ambelor fapte (acțiunea șoferului și omisiunea ilicită a apelantei) și, în același timp, fiind exclus în lipsa oricăruia dintre acestea.

Ca atare, câtă vreme paguba reclamată s-a produs ca urmare a unei omisiuni din partea apelantei, fiind dovedită legătura de cauzalitate dintre acestea, iar inacțiunea a fost rezultatul încălcării obligațiilor pe care legea le stabilea în sarcina apelantei CNADNR în domeniul siguranței traficului pe drumurile publice, Curtea apreciază că susținerile acesteia privind nedovedirea vinovăției sunt fără niciun temei. Vinovăția apelantei rezultă din ansamblul elementelor la care s-a făcut referire anterior, în special din caracterul ilicit obiectiv al faptei și din relația de cauzalitate dintre inacțiunea apelantei și rezultatul impactului dintre autoturism și parapet (amputația brațului).

Cea de-a doua critică a apelantei sub aspectul temeinicie soluției pronunțate de tribunal vizează cuantumul sumei acordate cu titlu de daune morale, apreciindu-se că acesta este unul exagerat, ținând seama că nu s-a dovedit vinovăția sa și că acestea urmează să fie plătite de la bugetul de stat.

Curtea reține sub un prim aspect că prima instanță s-a raportat corect la situația de fapt rezultată pe baza probelor administrate, tribunalul constatând în mod judicios că prejudiciul pe care reclamanta îl solicită a fi reparat prin acordarea daunelor morale este unul complex, trebuind a fi avute în vedere, dincolo de suferințele fizice și psihice produse și aspecte legate de vârsta reclamantei la care trebuie raportate aceste suferințe, dar și urmările acestora, ori de așa-numitul prejudiciu estetic.

Cât privește întinderea prejudiciului, trebuie observat că spre deosebire de despăgubirile materiale, a căror stabilire este posibilă pe baza probelor administrate, despăgubirile pentru daunele morale fac în bună măsură obiectul evaluării instanței de judecată, care însă nu are la îndemână concluzii certe deduse din probele administrate.

În materia daunelor morale, dată fiind natura prejudiciului care le generează, practica judiciară și literatura de specialitate au subliniat că nu există criterii precise pentru cuantificarea lor, respectiv că problema stabilirii despăgubirilor morale nu trebuie privită ca o cuantificare economică a unor drepturi și valori nepatrimoniale (cum ar fi demnitatea, onoarea, ori suferința psihică încercată de cel ce le pretinde), ci ca o evaluare complexă a aspectelor în care vătămările produse se exteriorizează, supusă puterii de apreciere a instanțelor de judecată.

Prin urmare, chiar dacă valorile morale nu pot fi evaluate în bani, atingerile aduse acestora îmbracă forme concrete de manifestare, iar instanța de judecată are astfel posibilitatea să aprecieze intensitatea și gravitatea lor și să dispună repararea prejudiciului moral produs.

Dauna morală constă în atingerea adusă valorilor care definesc personalitatea umană, valori care se referă la existența fizică a omului, sănătatea și integritatea corporală, la cinste, demnitate, onoare, prestigiu profesional și alte valori similare. Deși, așa cum s-a arătat, stabilirea cuantumului despăgubirilor echivalente unui prejudiciu nepatrimonial include o doză de aproximare, instanța trebuie să aibă în vedere o serie de criterii, cum ar fi: consecințele negative suferite de cel în cauză pe plan fizic și psihic,

importanța valorilor morale lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori și intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării, măsura în care i-a fost afectată situația familială, profesională și socială.

Trebuie remarcat că, la rândul său, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în cauza *Tolstoy Miloslovsky c. Regatul Unit*, că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.

În cauza de față, la evaluarea despăgubirilor pentru daunele morale produse reclamantei, trebuie să se țină seama de suferințele fizice și morale susceptibile în mod rezonabil a fi fost cauzate acesteia prin pierderea brațului, precum și de toate consecințele acestui fapt, relevate de actele medicale și de alte mijloace de dovadă, inclusiv declarațiile de martori. De altfel, o evaluare în această modalitate poate, în aceeași măsură, să evite situația de îmbogățire fără just temei.

Curtea apreciază că este fără putință de tăgadă că reclamanta a suferit traume fizice și psihice accentuate, ca urmare a accidentului rutier, o astfel de concluzie fiind sprijinită de toate probele administrate (actele medicale, declarațiile martorilor), acesteia fiindu-i limitată posibilitatea de a desfășura activități cotidiene, activități de agrement, sportive, dar și accesul în condiții normale la o activitate profesională, la o viață de familie și socială.

Dar, cu toate acestea, Curtea constată că suma acordată de prima instanță nu poate fi considerată drept rezonabilă, această concluzie fiind determinată în principal de argumente legate de urmările pe care pierderea brațului drept le are sub toate aspectele în viața reclamantei.

Deși pierderea menționată are natura unei infirmități cu caracter permanent, nu poate fi negat faptul că aceasta nu limitează, de exemplu, posibilitatea de deplasare autonomă a reclamantei. De asemenea, chiar dacă, așa cum s-a arătat, accesul la o activitate profesională este limitat, fiind necesare eforturi suplimentare, totuși aceasta nu poate echivala cu o situație de îngrădire totală a acestei posibilități.

Ținând seama de aspectele de fapt de natura celor arătate anterior, raportându-se, totodată, la repere jurisprudențiale în aceeași materie, Curtea apreciază că suma de 200.000 de lei reprezintă o reparație justă și echitabilă a prejudiciului moral suferit de reclamantă, reținând în plus că argumentul legat de sursa din care urmează să fie plătite despăgubirile este fără nicio relevanță din perspectiva regulilor aplicabile în materia răspunderii civile delictuale.

Așa fiind, Curtea constată că apelul este fondat, sub aspectele arătate, motiv pentru care, în temeiul prevederilor art. 297 C.pr.civ, îl va admite și va schimba în parte sentința civilă apelat în sensul că va obliga pârâta la plata către reclamantă a sumei de 200.000 de euro, în echivalent lei la cursul BNR din ziua plății, cu titlu de daune morale, urmând a fi menținute celelalte dispoziții.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:

Admite apelul declarat de apelanta - pârâtă COMPANIA NAȚIONALĂ DE AUTOSTRĂZI ȘI DRUMURI NAȚIONALE DIN ROMÂNIA S.A. – DIRECȚIA REGIONALĂ DE DRUMURI ȘI PODURI BRAȘOV, cu sediul în Brașov, str. M. Kogălniceanu nr.13, bl.C2, sc.1, județ Brașov, împotriva sentinței civile nr.830 din 12.04.2013, pronunțate de Tribunalul București – Secția a IV-a Civilă, în contradictoriu cu intimata - reclamantă GHEGELIU E. GEORGIANA-ELENA, cu domiciliul ales la SCA Sarivan, Pîslaru, Mojzi, în Constanța, str. Constantin Brătescu nr.5, județ Constanța.

Schimbă în parte sentința civilă apelată în sensul că obligă pârâta la plata către reclamantă a sumei de 200.000 de euro, în echivalent lei la cursul BNR din ziua plății, cu titlu de daune morale.

Cu recurs în 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică azi, 27.11.2013.

PREȘEDINTE JUDECĂTOR
MĂDĂLINA GABRIELA RĂDULESCU ANDREEA-DORIS TOMESCU

GREFIER
ELENA CERBEANU

